

เข้าหู

พระอาจารย์สงบ มนัสสนโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ฟังธรรมพร้อมกับเสียงเครื่องจักรกล เครื่องจักรกลมันเป็นเรื่องโลก มันเป็นเรื่องโลก สิ่งที่มีมันเป็นเรื่องโลก เห็นไหม เราอาศัยอยู่กับเขา เราเกิดมาๆ จากโลก แต่เกิดมาจากโลกแล้วพอเราเห็นภัยในวิภวสงสารเราถึงได้มาบวชพระ มาบวชพระ เห็นไหม บวชพระ บวชพระมาเพื่ออะไร เพื่อร้องเรียกสิทธิใจ

นักพรตผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะหาทางออก หาทางออกนะ ออกที่ไหนล่ะ เวลาคนหาทางออกมันต้องมีถนนหนทางให้เขาออก แต่ของเรานี้หาทางออกทางใจ ถ้าหาทางออกทางใจนะ ใจมันมีติดบอด มันไม่มีถนนหนทาง แล้วมันจะไปออกที่ไหนล่ะ

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม บุพเพนิวาสานุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ ก่อนหน้านั้นเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปประพฤติปฏิบัติกับเขา ใครชี้แนะ ใครบอกท่าน สมบัติ ๘ ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสาณัญญาตนะ วิญญาณัญญาตนะ อากิญจัญญาตนะ เนวสัณญนาสัณญญาตนะ ใครก็เข้าได้ออกได้

เวลาคนออกนะ ทางของใจๆ นะ ทางของใจมันก็เป็นสัมมาสมาธินะ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันก็ยกสู่วิปัสสนาใช้ไหม แต่ถ้ามันเป็นมิจฉาละ มิจฉาก็ไปยึดมั่นถือมั่นไง ยึดมั่นถือมั่นว่าฉันรู้ฉันเห็น ฉันเก่งไง ฉันรู้ฉันเห็นฉันเก่งแล้วมันเป็นอะไรละ มันก็เสื่อมใจ นี่มันเป็นโลกียะ มันเป็นฌานโลกีย์ ฌานโลกีย์ ฌานโลกีย์มันเกิดที่ไหน เกิดจากใจ เพราะใจนี้เป็นความมหัศจรรย์

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ตรัสรู้ธรรม เขาก็ได้เข้าฌานสมบัติกันได้ กภาพเทวิลนะเป็นเพื่อนพระเจ้าสุทโธทนะ เขาระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม วิชชา ๓ บุพเพนิวาสานุสสติญาณนี้ย้อนอดีตชาติไปไม่มีที่สิ้นสุด จุตูปปาตญาณ อนาคต เห็นไหม ระลึกได้อนาคต จิตดวงนี้มันเวียนว่ายตายเกิด ขนาดไหน อาสวักขยญาณ ชำระล้างกิเลสในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ภาพเทวิลระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ ไปนอนอยู่บนพรหม แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เขาเป็นพรหมเขารับรู้แน่ เขามาขอดู เห็นไหม ทั้งดีใจ ทั้งเสียใจ ดีใจๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดแล้ว เสียใจๆ เพราะตัวเองต้องตายก่อนไง เสียใจเพราะตัวเองต้องตายก่อนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เขารู้ รู้ถึงวาระสุดท้ายของชีวิตด้วย แล้วเขาได้อะไรล่ะ

นี่ไง หาทางออกๆ ไง ทางออก ทางออกของโลก เห็นไหม ทางออกของโลกไม่มี เพราะการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนี้ทางออกของโลกไง ทางออกของโลกเวลามันเกิดวิกฤติต่างๆ แล้วปัญหามันก็แก้ไขไป มันจะเกิดปัญหาไปข้างหน้าตลอดไป ปัญหามันไม่มีวันที่จะสิ้นสุด

แต่ปัญหาของธรรมๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นสุดแล้วนะ แก้ไขในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นสุดแล้ว เห็นไหม เสวยวิมุตติสุข วิมุตติสุขถึงได้มาสั่งสอนเรา เสวยวิมุตติสุข ความสุขๆ อย่างยิ่ง นิพพานเป็นความสุขอย่างยิ่ง ความสุขอย่างยิ่ง เห็นไหม มันไม่มีไม่ไปอดีตอนาคต ไม่มีการเคลื่อนไปข้างหน้าและไม่มีการย้อนไปอดีต มันไปไหนไม่ได้ มันจบสิ้นของมันกระบวนการของมัน เห็นไหม มันจบสิ้นกระบวนการของมัน มันไม่มีทางไปและทางมา นี่ไงวิมุตติสุข วิมุตติสุขในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เรามาบวชพระ บวชพระเป็นนักรบ นักรบหาทางออกไ้ทางออกเห็นไหม เวลาทางออกของเรา ดูลิ โปฐิละ โปฐิละ มีการศึกษา รู้มาก มีลูกศิษย์ลูกหามหาศาล เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “โปฐิละไบลานเปล่ามาแล้วหรือ ไบลานเปล่ากลับแล้วหรือ”

ไบลานเปล่าๆ มีการศึกษา ลูกศิษย์ลูกหา ๕๐๐ นี่พูดสิ่งใดมีคนเชื่อถือทั้งนั้น ไบลานเปล่าๆ ไง แล้วนี่เรามีการศึกษาเราศึกษามาทำไม เราจะเอาไบลานเปล่าหรือเราจะเอาความจริงในหัวใจ ถ้าเอาความจริงในหัวใจ เห็นไหม ดูลิ เวลาจะออกไปประพฤติปฏิบัติกับสามเณรน้อยให้เปรียบร่างกายนี้เหมือนจอมปลวก ปิดรูชะ ๕ รู นี่เหลือไว้รูหนึ่งเพื่อจับตัวเหี้ยนั้น เหี้ยมันอยู่ในจอมปลวกนั้น

จิตใจที่มันมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเราเนะมันมีเหี้ยหรือเปล่า มันเหี้ยหรือมันดี ถ้ามันดีมันก็เป็นมรรค ถ้ามันเหี้ยมันก็เป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยาก นี่ปิดรู ๕ รู เปิดไว้รูหนึ่งคอยจับเหี้ยตัวนั้น เหี้ยตัวนั้นมันอยู่ในหัวใจของเรา เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ นั้นสามเณรน้อยสอนพระโปฐิละ แล้วสุดท้ายแล้วโปฐิละเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว สิ่งที่เป็นพระอรหันต์นะ ท่านประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ไปแล้ว พระโปฐิละเป็นพระอรหันต์

ไปเผื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามสามเณรน้อยว่า

“สัทธิวินัยของเธอสอนยากหรือไม่ยาก”

“ไม่ยากเลย สอนง่าย ๆ”

นี่ไง คำว่าสอนง่าย ๆ สอนคือว่าสอนเขาเชื่อเขาฟังของเขา เพราะเขาหลงใจสามเณรน้อย น้อยยากจะประพฤติปฏิบัติเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสะกิดหัวใจมา “โบลานเปล่าไปแล้วหรือ? โบลานเปล่ามาแล้วหรือ?” นี่ไงเวลาสามเณรน้อยสอนเข้าถึงอายตนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ปิณฑมน์ไว้ นี่สิ่งที่สัมผัสได้เราปิดไว้ เหลือแต่หัวใจนั้นไว้ พุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิในหัวใจนั้น จับเหี้ยตัวนั้นให้ได้

จิตสงบแล้วเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นตามความเป็นจริงของจิตนั้นมันจะเป็นมรรค มันจะเป็นอรหัตตผล มันจะเป็นความจริง แต่ของเรามันไม่เป็นความจริง ถ้ามันเป็นความจริง เห็นไหม ดูลิ เวลาโลกธรรม ๘ เสียงใดที่มันถูกใจ เสียงใดถูกใจยึดมันถือมันมัน เสียงใดที่ไม่พอใจจะผลักไส ๆ มัน เห็นไหม ดูลิ ทางโลกเขาว่าพูดเข้าหูใจ ถ้าพูดเข้าหูนะ พูดประจบสอพลอ เวลาสอพลอกันนั้นมันเข้าหูใจ นี่มันยกยอปอปั้น เวลายกยอปอปั้น แหม! มีความปลื้มปิติมีความสุขใจ

เวลาพูดสิ่งใดมันขัดหู มันอึดอัดขัดข้อง มันทำสิ่งใดไม่ได้เลย มันขัดหูขัดตาไปหมด ขัดหัวใจด้วย แต่ถ้ามันถูกหูใจ ถูกหูมันถูกกิเลส กิเลสในหัวใจนี้ถ้าพูดอะไรชื่นชมแล้ว แหม สัทธิวินัย อุโห หลกศิษย์ลูกหานี้ชื่นชม พูดถูกหู พูดเข้าหู แล้วหูมันมีชีวิตใหม่ นี่อายตนะ สิ่งทีเสียงกระทบหูอยู่ตลอดเวลา ถ้าจิตใจมันไม่รับรู้มันก็ได้สักแต่ว่าได้ยิน แต่ถ้าจิตใจมันพอใจ มันยึดมันถือมันของมัน เสียงมันอยู่ถึงแดนไกลมันก็ยังไปเหนียวรังมา

นี่ไง พูดถูกหู ๆ ถูกกิเลสใจ แล้วกิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจนี้ ยกยอปอปั้นสรรเสริญนะ ชอบ แล้วเวลาชอบก็ชอบกิเลสใจ สรรเสริญมันมีสาระอะไร โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ของมันมีอยู่ประจำโลก

แต่ของเราไม่เป็นอย่างนั้น เห็นไหม ปิดรูทั้ง ๕ รู เปิดรูไว้รูหนึ่งเพื่อจับเหี้ยตัวนั้น นี่ไง เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติเราจับเหี้ยตัวนั้น กิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจนี้ ถ้าเราพุทโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จิตมันจะสงบลงได้ ถ้าจิตเราสงบลงไม่ได้ เราปิดอายตนะทั้ง ๕ ไม่ได้ ตา หู จมูก ลิ้น กาย มันแส่ส่ายไปหมด มันดิ้นรน มันไขว่คว้า มันจะหาสิ่งสนองความพอใจของมัน แล้วเวลาสนองความพอใจของมัน ตา หู จมูก ลิ้น กาย มันก็ไม่ใช้รับรู้สิ่งมีชีวิต

หรรษา มันเป็นอายตนะ เวลากระทบมันกระทบลงมาที่ใจ แต่ใจมันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ไอ้กิเลสตัวนั้นมันมักใหญ่ใฝ่สูง มันจะเหยียบหัวคน มันอยู่ในหัวใจนั้นนะ ถ้าอยู่ในหัวใจนั้นนะ แล้วถ้าไปพูดถูกใจมัน พูดถูกกิเลสมัน มันก็บอกว่าพูดเข้าหูใจ พูดเข้าหู มันก็ได้ยินแจ่มแจ้งชัดเจนใจ

แต่เวลาเป็นธรรมะ เห็นไหม ธรรมะ สัจธรรม พูดสิ่งใดไปมันชักพินชักไฟออกจากหัวใจใจ ถ้ามันชักพินชักไฟออกจากหัวใจ มันก็จะทำให้กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันอ่อนแรงลงใจ นี่สิ่งที่จะไปทำลายมัน สิ่งที่จะไปจัดการมัน มันไม่พอใจๆ มันก็ขัดหูใจ เวลามันขัดหูขัดตาไปหมดเลย มันไม่พอใจใจ แต่ถ้าสิ่งที่มันพอใจก็มันพอใจกิเลสใจ สิ่งที่ไม่พอใจมันก็ไปขัดแย้งกิเลสใจ

ถ้ามันขัดแย้งกิเลส นี่ใจการปฏิบัติ นักรบ นักรบ นี่เราจะรบกับกิเลสมันต้องรบอย่างนี้ ถ้ามันจะรบกับกิเลสตามความเป็นจริง มันตั้งใจจริงเห็นไหม ถ้ามันตั้งใจจริงมันจะเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา สิ่งนี้มันถึงกิจจญาณ สัจจญาณ มันถึงมีการกระทำ ถ้ามันมีการกระทำ แต่เราคาดการณ์คาดหมายกันไปเอง เรามีแต่ความปรารถนาของเราไปเอง ความปรารถนา มันเป็นความปรารถนา มันเป็นเจตนา

เราตั้งใจกัน เห็นไหม เราบวชเรียนกันทุกคนก็อยากจะพ้นจากทุกข์ทั้งนั้นนะ เวลาเราตั้งใจ ระลึกถึงวันที่ออกจากโบสถ์สิ เวลาอุปัชฌาย์บวชขึ้นมา แหม! มันอีกเหิม มันอีกเหิม มันอยากจะกระทำ แต่เวลาปฏิบัติไปๆ ไอ้ความอีกเหิมมันหายไปไหน ไอ้ความตั้งใจมันหายไปไหน ไอ้สิ่งนั้นมันหายไปไหนละ นี่ถ้ามันตั้งใจๆ มันก็ต้องเอาจริงเอาจังขึ้นมาสิ

ถ้าเอาจริงเอาจังขึ้นมา เห็นไหม ความเพียรชอบ เวลาบอกมันเป็นความเพียร ความวิริยะความอดุทธาหะขึ้นมา นี่ ไอ้นี้ก็บอกว่ามันเป็นงาน มันเป็นงาน มันเป็นน่าเบื่อหน่าย ไอ้มรรคผลจะให้มันลอมมาจากฟ้า ลอมมาจากฟ้ามันเป็นอามิส มันเป็นกรรมไง บุญก็คือบุญ บาปก็คือบาป ไอ้บุญบาปที่มันทำมานั้นมันให้ผล แต่เวลามรรค มรรคคือการกระทำ มรรคคือสัจจะความจริง มรรคคือสิ่งที่มันเป็นมรรคญาณ ญาณหยั่งรู้ รู้อะไรละ? รู้ตัวตนของเรา รู้ความเป็นจริงในใจของเรา มันมาจากไหน มันมาจากฟ้าหรือ

เด็ก เห็นไหม ดูลิ มันฉลาดขึ้นมาได้ พ่อแม่ต้องเลี้ยงดูมันดูแลฝึกฝนมา ทางวิทยาศาสตร์เขาพิสูจน์ได้ เด็ก ๓ ขวบสมองมันกำลังเติบโต เป็นช่วงเวลาที่เราจะปลูกปั้นเราจะดูแลของเรา เพื่อประโยชน์กับเด็กนั้น พอโตจากนั้นก็ศึกษาได้ แต่ศึกษาได้ขนาดไหนมันไม่ฝังเข้าไปในหัวใจมันลึกซึ้ง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำของเรา ถ้าเราตั้งสติเราไม่ได้ สมาธิเราอยู่ไหน ถ้าสมาธิเราไม่มี หัวใจเราอยู่ไหน สิ่งที่มาคือหาหัวใจของเรา ปฏิสนธิจิต ๆ นี้ ใจความคิดความรู้สึกมันเป็นอาการทั้งนั้นนะ มันเป็นสถานะ

แร่ธาตุ ดูแร่ธาตุสิ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ สิ่งที่เป็นแร่ธาตุนะ ทางวิทยาศาสตร์ เขาบัญญัติชื่อไว้แล้ว สิ่งใดมันพิสูจน์ได้มันเป็นธาตุนั้น นี่ใจมันเป็นแร่ธาตุ สิ่งที่เป็นแร่ธาตุนะ ธาตุรู้ ๆ มันเกิดเป็นเรานี่ เห็นไหม สถานะ ๆ ความเป็นเรา ๆ มันก็เป็นแค่ความคิด มันไม่ถึงใจหรอก แม้แต่ในปัจจุบันนี้นักปฏิบัติทำสมาธิกันไม่เป็น ไม่รู้จักสมาธิ ถ้ารู้จักสมาธินะ สิ่งที่เราคุยกัน สิ่งที่เรามีการศึกษานี้มันวางไว้แล้ว

สิ่งที่เป็นการศึกษาที่มันเป็นภาคปริยัติ มันจบแล้ว มันจบที่การศึกษา มันจบที่ภาคปริยัติ ปริยัติ เห็นไหม ๙ ประโยค ๙ ประโยคเขาศึกษามาทำไม เขาศึกษาให้ปฏิบัติ ใจ ๙ ประโยคมันก็จบกันที่ภาคปริยัตินั้น แต่ศีลสมาธิปัญญายังไม่เกิด ถ้าปัญญาไม่เกิดมันจบ ๙ ประโยคมาได้ยังไง จบมาแล้วก็การศึกษาไง สุตมยปัญญา สุตมยปัญญามันก็เป็นวงรอบหนึ่งของการศึกษา ในการศึกษาต้องการปัญญา ต้องการทฤษฎี ต้องการหนทาง เห็นไหม ทฤษฎีจะออกจากทุก ๆ นั้นเป็นหนทาง นั้นหนทาง

แต่ในภาคปริยัติเขาบอกแล้ว ปริยัตินี้ศึกษามาเพื่อปฏิบัติ เขาศึกษามาปฏิบัติ ไปรู้ละ ๆ ไบลานเปล่า ๆ นะ เขาเคยศึกษามา ศึกษามาแล้วไม่ปฏิบัติ จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นถึงวาสนาของเขา ถึงได้เตือนสติใจ แล้วเตือนสติแล้วนี่เขาได้สติด้วย เขาละทิ้ง ละทิ้งสถานะความเป็นเจ้าอาวาส ความเป็นสัทธาวิหาริก ๕๐๐ แล้วหลีกเร้นไปองค์เดียว หลีกเร้นไปขอประพฤติปฏิบัติกับสำนักปฏิบัติ นี่ใจศึกษามา ๙ ประโยคศึกษามาทำไม ก็ศึกษามาให้ปฏิบัติ การศึกษานี้ศึกษาสุตมยปัญญามันจบกระบวนการของมันแล้ว มันจบกระบวนการของการศึกษา แล้วศึกษารู้ใหม่ รู้ ฉลาดใหม่ ฉลาด

ถ้าทางวิชาการนั้นนะเวลาส่งผลงาน จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ก็ได้เป็นรองศาสตราจารย์ จากรองศาสตราจารย์ก็จะเป็นศาสตราจารย์ แล้วได้อะไรละ ก็ได้กระดาษใบหนึ่งใบ ได้สถานะทางสังคมไป ได้วิชาชีพไป ทำสิ่งใดก็ได้คำวิชาไป แล้วอย่างไรต่อ นี่มันเลี้ยงชีพ! แล้วมันมีคุณธรรมในใจไหม ถ้ามันมีคุณธรรมในใจนั้นนะ สิ่งที่ศึกษามานะศึกษามาเพื่อความรู้ที่สุตมยปัญญาศึกษามาแล้ว แล้วจะมาค้นคว้า ๆ เอาความจริง แล้วความจริงนี้ ใจกระบวนการนี้ใครเป็นคนตรวจสอบ ใครเป็นคนบอกว่าเราได้สิ่งใด

ปัจจัยตัดตั้ง สันทิภูฏิกโก เวลาเป็นสมาธิขึ้นมาเป็นจริง ๆ ใจ สมาธิ จิตมหัศจรรย์มาก

ธรรมะมีแน่นอน ใครทำความสงบของใจได้ ถ้าจิตมันสงบได้นะจะเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา จะเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาเพราะเหตุใด จะเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาเพราะมันเข้าสู่สัจจะ เข้าสู่จิตเดิม จิต ฐิติจิต ฐิติจิตเห็นใหม่ คนเวลาเกิดมา ทุกคนเกิดมาเกิดมาจากไหน เกิดเป็นมนุษย์นี่จิตมันเกิดปฏิสนธิในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ กำเนิด ๔ มันเกิดมามันยังไม่รู้ว่าเกิดอย่างไรเลย เกิดมาแล้วไม่เชื่อว่านรกสวรรค์มี ไม่เชื่อว่าเราจิตนี้มันมาเกิด

แต่ทางวิชาการพิสูจน์กันว่าคนเกิดก็เกิดมาจากสเปิร์มของพ่อกับไข่ของแม่ เวลามันนิเวศเลยมันทำปฏิสัมพันธ์กันมันเกิดปฏิสนธิ นั่น! วิชาการนะเก่งเลย แล้วมาจากไหนวะ ไม่รู้ คั่นควักกันใหญ่ ทดสอบกันอยู่นั้น

นี่ นี่มันไม่รู้! แล้วไม่รู้มันก็อยู่ทางโลกนี้ ไม่มีใครรู้สึกคน แล้วไม่รู้แล้วยังทฤษฎีมานะ ทฤษฎีมานะถือตัวถือตน ถือว่าตัวเองมีความรู้ แต่เวลาทำความสงบของใจ แล้วทำความสงบของใจ เห็นใหม่ ผู้ที่ปัญญาชนทำความสงบของใจทำได้ยาก เพราะอะไร? เพราะปัญญามันเยอะ พุทโธนี่มันจิตซัด ก็คำว่า “พุท” คำว่า “โธ” นี่ใครมันก็รู้แล้ว พุทโธก็พุทอะ พุทอะก็ชื่อองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็รู้รอบหมดแล้ว แล้วไปพุทโธทำไม ทำไมต้องพุทโธด้วย พุทโธแล้วไม่เห็นได้อะไรเลย พุทโธแล้วเครียด แต่ปัญญาฉันเยอะ ฉันรู้มาก รู้ว่าพระพุทธเจ้าเกิดที่ไหน ตรัสรู้อย่างไร รู้ว่าพระพุทธเจ้าสั่งสอนอย่างไร แล้วรู้ด้วยพระพุทธเจ้าปรินิพพานอย่างไร แล้วรู้ด้วยพระพุทธเจ้านี้วางศาสนาไว้เพื่อรื้อสัตว์ชนสัตว์ รู้หมดเลย

แต่ทำสมาธิไม่เป็น ทำสมาธิไม่เป็นก็ไม่เห็นตัวของตน ถ้าเมื่อไหร่เห็นตัวของตน เห็นตัวเห็นใจ ถ้าใจมันสงบๆ เพราะอะไร เพราะกิเลสมันเบาบางลง ถ้ากิเลสมันเบาบางลง เห็นใหม่ นี่สัมมาสมาธิ เพราะสัมมาสมาธินี้พระไตรปิฎกใจ ตูพระไตรปิฎกมันจะเปิดออก ถ้าตูพระไตรปิฎกมันจะเปิดออกมันจะเกิดการคั่นคว่า เกิดการคั่นควานั้นมันจะเกิดภาวนามย ปัญญา ปัญญานะ

พระไตรปิฎกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้เพราะปรารถนาจะรื้อสัตว์ชนสัตว์ เป็นทางวิชาการ เป็นปูนหมายป้ายทางเป็นทางเดินของสาวกสาวกนะ เป็นผู้ที่คั่นคว่า ผู้ที่หาทางออก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพฤติปฏิบัติไม่มี ไม่มีคือสัจธรรมมันมีอยู่โดยตั้งเดิมแต่ใครรู้ มันไม่มีใครรู้ๆ ไม่มีใครรู้จริง พอไม่มีใครรู้จริงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องพยายามประพฤติปฏิบัติด้วยความที่ไม่มีใครชี้ทาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ ด้วยพระองค์เอง”

การตรัสรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ ด้วยพระองค์เอง เพราะมันไม่มีใครเคยรู้ได้ขนาดนี้ ไม่มีใครเคยรู้เคยเห็นสังขารอันนี้ ถ้ามีใครเคยรู้เคยเห็นสังขารอันนี้ เขาต้องแสดงสังขารอันนี้มา เหมือนลิลลิตีทางโลก เพราะมันไม่มีวิชาการอย่างนี้ ในทางโลกไม่มี แต่เราเป็นคนที่ค้นคว้า เป็นผู้ที่ค้นคว้า เป็นคนที่วิจัยมา เราเป็นคนรู้คนแรก เราเป็นคนทำขึ้นมาให้สำเร็จ สำเร็จได้เป็นคนแรก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบด้วยพระองค์เอง เพราะมันไม่มีใครรู้

แต่ในปัจจุบันนี้ถึงพุทธกาล พระไตรปิฎกดูสัจจะเอาภาษาไหน จะเอาภาษาบาลี ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ จะเอาภาษาโรมัน จะเอาภาษาไหนมันมีไปหมด มีไปหมดมันก็เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้ไหม นี่ศึกษามาๆ ศึกษามาเป็นสุตมยปัญญา ศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติ ถ้าจิตมันไม่สงบเข้ามาเราเข้าไปสู่พระไตรปิฎกของเราไม่ได้

นี่เป็นตั้พระไตรปิฎกนะ เพราะตั้พระไตรปิฎกข้างในมันยังมีกิเลสตัดความทะยานอยากครอบงำมันอยู่ไง แต่ถ้าเราไปแยกแยะของเรา ถ้าจิตมันสงบแล้วจิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิตมันถึงเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ใ้ที่รู้ที่เห็นนี้เห็นโดยอุปาทาน เห็นโดยจินตนาการ เห็นโดยความเห็นของเรา ความเห็นของกิเลสไปสมุทัยๆ นะความเห็นของเราเนี่ย เพราะเรารู้มาก เราเรียนมาก เราสร้างภาพได้มาก เพราะเรารู้หมดแล้ว เราจะทำอะไรก็ได้ให้มันรู้ตามเรานะ ถ้ารู้ตามเรามันก็เป็นไป เป็นไปตามนั้น

นี่ไง นี่เข้าหูใจ พุดถูกใจ ปฏิบัติถูกต้อง ปฏิบัติแล้วสุดยอด ก็แค่นั้น! ไม่เป็นความจริง ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริง มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันตสิฏฐิโก เป็นปัจจัยตั้งหมายความว่ามันกำราบปราบปรามกิเลส มันปราบปรามกิเลส เห็นไหม พุทโธๆ นี่ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตสงบแล้ว ใ้โฮ มหัตจรรย มหัตจรรยเพราะอะไร มหัตจรรยเห็นไหม ปลูกดอกบัวที่ใจ เราจะปลูกดอกบัวที่ใจมันต้องมีใจ เราต้องเห็นภวาสวะ เห็นภพ เห็นสถานที่

ครูบาอาจารย์เราถึงบอกว่าสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน เราไม่มีที่ตั้งการงาน คนทำงานมีออฟฟิศนะ แต่เดี๋ยวนี้เขาบอกว่า เขามีแป้นทำงานโดยความคิดนะ คิดงานๆ คิดงานก็คิดที่ใจ คิดงานอยู่ที่เรา ต้องรีบจดไว้เลยเดี๋ยวมันลืม เดี่ยวส่งงานผิดพลาด นี่คิดงาน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน นี่ใจตั้พระไตรปิฎกใจ ถ้าใครรู้ใครเห็น ถ้ามันเปิดตั้ได้ จิตสงบแล้วจิตเห็นอาการของจิตคือเปิดตั้ได้ การเปิดตั้ได้คือค้นคว้า

หาสิ่งที่จะหาสิ่งที่มันเป็นอวิชา ที่มันปักเสียบอยู่กลางหัวใจได้ ถ้ามันปักเสียบกลางหัวใจได้ เห็นไหม นี่การปฏิบัติ ศึกษาๆ เป็นภาคปริยัติ ศึกษาที่มีความรู้มากขนาดไหนนะ ศึกษา มานะ ๙ ประโยค ๑๐ ประโยคนะ เขาศึกษามาให้ปฏิบัติ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้านี้สุดมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

นี่ปริยัติแล้วปฏิบัติไม่เคยมี ปริยัติแล้วปฏิบัติเห็นว่ากันอย่างนั้น ว่าเรามีความรู้ ว่า เรามีความเข้าใจ ว่าเขาเป็นปฏิบัติ ปฏิเวธนี่คือความเข้าใจ เห็นไหมพูดถูกหูใจ ถ้าพูดขัดหู ไม่พอใจ แต่ถ้ามันเป็นความจริง ๆ นะ เห็นไหม สิ่งที่เป็นความจริง ถ้าจิตสงบแล้วมันออก ค้นคว้าของมัน ถ้ามันจะเป็นปฏิบัติมันเป็นปฏิบัติเพราะเหตุใดละ ถือว่ามันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก เป็นปัจจัยตั้งคือความรู้จำเพาะตน รู้จำเพาะในหัวใจนั้น เพราะอะไร เพราะ ปฏิสนธิจิต กำเนิด ๔ เวลาไปเกิดอะไรไปเกิด มันเป็นนามธรรมที่ไม่มีใครรู้เท่ามันเลย มันถึง ไปเกิด

แต่เวลาพระอรหันต์ พระอรหันต์นี่รู้เท่าหมด รู้เท่าหมดมันไม่ไปข้างหน้าและมันไม่ไป ข้างหลัง แล้วมันจะไปไหนละ มันจะไปไหน มันไม่ไปไหน ไม่ไปไหนก็ไม่มีเกิด ที่ไหนที่ไม่มี การเกิดที่นั่นก็ไม่มีดับ ที่ไหนไม่มีเกิดที่นั่นก็ไม่มีการทุกข์ ที่ไหนไม่มีเกิดมันเกิดไม่ได้ มันเกิดไม่ได้เพราะมันรู้เท่ามันเป็นข้อเท็จจริงของมัน มันเป็นข้อเท็จจริงตามนั้นเพราะได้ ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงอย่างนั้นแล้ว

แต่ของเราๆ ศึกษามานี้รู้ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ที่ไหน เทศน์กับใคร เทศน์อย่างไรรู้หมด เลย แต่ทำความสงบของใจไม่เป็น นี่กรรมฐานนะ แม้แต่ทำความสงบของใจยังทำไม่ได้ ถ้าทำ ความสงบของใจไม่ได้ นี่ทุน คนจะทำสิ่งใดมันต้องมีทุน อย่างมนุษย์เห็นไหม สรรพสิ่งในโลกนี้ มนุษย์ มนุษย์ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เราต้องเคารพความเป็นมนุษย์ เพราะเขาเห็นว่ามนุษย์นี้ มีค่ามาก แต่มนุษย์เห็นไหม ดูลิ ที่เวลาเขามีภัยสงครามอพยพหนีเป็นล้านๆ สัตว์มันยังมี คุณค่า สัตว์เขายังถนอมรักษามากกว่ามนุษย์ มนุษย์นะเขาทิ้งไว้ มนุษย์อพยพเห็นไหม ไปออก สู่ทะเล ไปผจญภัยเอา เรือคว่ำตายหมด นี่มนุษย์

นี่ใจสิ่งที่ว่าเป็นมนุษย์ ที่มีคุณค่าๆ นะ เพราะอะไร เพราะนั่นสิ่งนั้น เพราะเขาชวนขาย กันทางโลก โลกเห็นไหม โลกพร้อมอยู่เป็นนิจ มันมีเหตุเภทภัยนี้เขาก็จะแสวงหา ตะเกียกตะกายไปหาความปลอดภัย ไปหาที่ที่เขาปลอดภัย ที่ที่เขาไม่ปลอดภัยเขาเสี่ยงภัยกับ ชีวิตเขา ชีวิตนี้มีค่า อวยกรักษาชีวิตนี้ไว้ก่อน รักษาชีวิตนี้ไว้ นี่มนุษย์ใจ

แต่ของเราเห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดในชาติอัน

สมควร ร่มเย็นเป็นสุข การเกิดที่ร่มเย็นเป็นสุขนี้ เกิดที่สังคมสงบระงับ สังคมที่สมควรแก่การประพฤติปฏิบัติ แต่ทำไมเราเฉื่อยชา ทำไมเราไม่กระตุ้นตัวให้มันฮึกเหิม มันฮึกเหิมนะ

กาลเวลา เห็นไหม ยักษ์ มีดกับสว่าง วันเวลาที่มันล่องไปๆ มันกลืนกินมนุษย์ ยักษ์เวลามันกินคนมันกินคนนะ แต่นี่เห็นไหม เปรียบเหมือนเวลามีดและสว่างนี้มันกินสัตว์โลก กาลเวลามันผ่านไปมันกินชีวิตเราวันเวลาของชีวิตเราไป แต่เราใช้ชีวิตอย่างไร เราไม่มีกิเลสแล้วใช่ไหม เราไม่มีกิเลสในหัวใจกันเลยหรือ เราไม่มีงานทำแล้ว เรานี้แหมมีความสุขมากอย่างนั้นหรือ

แต่ถ้าเราคิดได้นะ วันเวลามันล่องไปๆ นะ แล้วเราทำอะไรกันอยู่ เราทำอะไร? เวลานั้นสมาธิภาวนามันก็มีสติกับจิตใจของเราแน่แหละ ถ้ามันสักแต่ว่าทำ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หลงตาบอกว่าหมายังดีกว่า หมามันยังวิ่งไปวิ่งมา หมามันวิ่งไปวิ่งมา เราเดินจงกรมนี้สู้หมาไม่ได้ หมามันมี ๔ ขา ไ้เรามี ๒ ขา เดินไปเดินมา สักแต่ว่าทำ ทำสักแต่ว่า ไม่มีสติไม่มีปัญญา หมามันยังดีกว่า

แล้วบอกเวลามีปัญหาหนักกว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่เวลาเดินจงกรมสู้หมาไม่ได้ มันยังวิ่งไปวิ่งมามันยังวิ่งดีกว่าเราอีก นี่ถ้ามันคิดอย่างนี้ คิดอย่างนี้คิดอย่างนี้เพื่ออะไร คิดอย่างนี้เพื่อให้จิตใจมันฮึกเหิม ถ้าจิตใจมันฮึกเหิมมันมีกำลังใจ กำลังใจมีนะ ทำอะไรก็ประสบความสำเร็จถ้ามีกำลังใจ แต่จิตใจนี้กิเลสมันครอบงำ นุ่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ดี นุ่นก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทำไปแล้วก็เหนื่อยน่าดูเลย ปฏิบัติแค่นี้เรารู้แล้ว ศึกษามาแล้ว โอ๊ย ปัญญาเรารอบรู้หมดแล้ว

ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือปัญญารอบรู้ในกองสังขาร กองสังขารคือความคิด ความปรุง ความแต่ง ใ้ที่ว่าปัญญาๆ นี้ เรามีสติปัญญาของเราเท่าทันกับความคิด ความคิดปรุงแต่งนี่อันนี้เลย แต่ใ้นี้ใ้ความคิด ความปรุงแต่งนั่นนะมันเป็นสังขาร สังขารคือรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สถานะของมนุษย์มีธาตุ ๔ และชั้น ๕ ชั้น ๕ นะ รูปคืออารมณ์ความรู้สึก เวทนาคือชอบหรือไม่ชอบ สัญญาคือข้อมูลเปรียบเทียบ ถ้าไม่มีสัญญานี้คิดอะไรไม่ได้เลย

สังขารที่ปรุงๆ ปรุงเพราะสัญญาทั้งนั้น สังขารปรุงแต่ง แล้วมันก็เกิดวิญญาณรับรู้ มันเกิดเป็นอารมณ์ ปัญญารอบรู้ก็รอบรู้รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ รอบรู้สถานะของความ เป็นมนุษย์ มนุษย์มีธาตุ ๔ และชั้น ๕ นี่มันรอบรู้เท่าทัน เท่าทันมันก็จบ ถ้ามันจบนะ รูปสกลิ่นเสียงเป็นบ่วงของมารเป็นพวงดอกไม้แห่งมาร สิ่งนี้มันชั้น ๕ มันก็สัมพันธ์กันมันก็มีค่า

ต่อกัน

แต่ถ้าปัญญาครอบรู้เท่าทันแล้วนี่ ครอบรู้ความคิดความปรุงความแต่งครอบรู้สังขาร ปัญญาครอบรู้ในกองสังขาร ครอบรู้ในความคิด ครอบรู้ในความปรารถนา ครอบรู้ในความคิดของตนแล้ว มันจะไปไหน มันจะไปไหนมันก็เท่าทันนะ เท่าทันมันก็จบ ถ้าพิจารณาซ้ำๆ มันมีกำลังขึ้นมา จิตมีกำลัง พอจิตมีกำลังขึ้นมาปุ่ณุน กัลยาณปุ่ณุน เพราะกัลยาณปุ่ณุนนั้นนะเป็นผู้ที่ละรูป รส กลิ่น เสียง เป็นกัลยาณปุ่ณุน

ฉะนั้นคนที่ทำสมาธิได้ง่ายๆ คนที่ทำสมาธิชำนาญเขาว่าเป็นกัลยาณชนใจ แต่ของเรา มันเป็นปุ่ณุนใจ ปุ่ณุนคนหนา เสียงอะไรมาก็ของฉันท พุดถูกหูกียกย่อง พุดขัดหูละอาฆาตมารร้าย สิ่งใดที่มันขัดหูเราละหมายหัวเขาไว้เลย ถ้าถูกหูละนั้นก็เอาสีแดงป้ายไว้เลย นี่พรุ่งนี้จะเข้าโรงฆ่าสัตว์ ป้ายไว้ สีแดงป้ายไว้ นี่เดี๋ยวมันโรงฆ่าสัตว์ ใ้อถ้าไม่ถูกหูหมายหัวไว้เลย นี่ใจ เพราะอะไร เพราะปุ่ณุนคนหนา

แต่ถ้าเป็นกัลยาณชน เป็นกัลยาณชนสัตว์ร่วมโลก สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย เขาก็มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ต้องแบกภาระไป เราก็มียธาตุ ๔ และขันธ ๕ ต้องแบกภาระไป เกิดมาทุกคนก็ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้ามีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เขาก็จะชวนชวายุผูกมัดยึดมั่นว่าเป็นของเขา คนที่เป็นกัลยาณชนเขาได้สิ่งใดมาเขาก็จะแจกจ่ายแจกจ่ายกับสัพเพ สัตตา เพราะมีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เหมือนกัน

แต่จิตใจที่มันยึดมั่นถือมั่น มันไปตระหนี่ถี่เหนียว ไปยึดมั่นว่าเป็นของเรา แม้แต่ยึดถึงอารมณ์ความรู้สึก ยึดถึงความรู้สึกนึกคิด มันเป็นสิทธิ์ในหัวใจของคน ในหัวใจของเขา จิตใจของคนหยาบละเอียดมีความคิดแตกต่างกัน ความแตกต่างอันนั้นมันเป็นจิตเป็นนิสัยของเขา ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราให้ปัญญากับเขา แล้วเขาไปแก้ไขของเขา เขาทำของเขาเพื่อประโยชน์ของเขา

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนหัวใจของเรา ไม่ได้เลย” มันเป็นความดำริ ความคิดความเห็นของเขา แล้วมารเอ๋ยๆ มารก็ครอบงำในจิตใจของเขา เขาก็ทุกข์ก็ร้อนทุกข์ๆ ดวงใจ ทุกๆ ดวงใจก็มีกิเลสตัดหาความทะยานอยากที่มันบังคับบัญชาอยู่ ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราให้อภัย เราให้ เห็นไหม สัพเพ สัตตา สัพเพ สัตตา ทุกคนก็มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เหมือนกัน ทุกคนก็ต้องแบกภาระไปเหมือนกัน แต่ใครมีกิเลสหนักกิเลสเบาแตกต่างกัน

กิเลสหนามันก็มีความทุกข์มาก กิเลสหนามันก็ยึดมั่นถือมั่นของมันมาก กิเลสเบาบางเขาก็ยึดมั่นถือมั่นน้อยหน่อย เพราะยึดมั่นถือมั่นมันก็ยึดมั่นถือมั่นเหมือนกัน ที่เรามาประพฤติปฏิบัติกันจะกิเลสหนักกิเลสเบาเราก็มีเป้าหมายเหมือนกันว่าเราจะชำระชะล้างมัน จะชำระล้างกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของเรา ถ้าชำระล้างกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของเราเพื่อเป็นมรรคญาณ เพื่อเป็นสังฆธรรม ถ้าสังฆธรรมอันนี้มันเกิดขึ้นมาจากใจดวงใดใจดวงนั้นมันก็จะม้องค์ความรู้มีความจริง เห็นใหม่ เป็นปัจฉัตตัง เป็นสันติภูมิจุโก

ในเมื่อใจดวงหนึ่งที่มีกิมัจจญาณ มีสังฆญาณ มีสังฆจะความจริงชำระล้างกิเลสไปได้ ทำไมเขาจะบอกถึงวิธีการการชำระล้างกิเลสอันนั้นไม่ได้ เพราะเขาทำของเขาได้ ถ้าเขาทำของเขาได้ ก็วิธีการกระทำอันนั้นมันทำขึ้นมาเป็นสังฆจะความจริง ถ้าสังฆจะความจริง วิธีการการกระทำจะอย่างไรแล้วล้มลุกคลุกคลานนี้บากบั่นมาอย่างไร แล้วเวลาคนอื่นเขาทำ วิธีการที่ทำมานะมันก็รู้มันก็เห็น ทำไมมันจะบอกกันไม่ได้ เห็นใหม่ “จากใจดวงหนึ่ง สู่อใจดวงหนึ่งใจ”

ไปรู้ละไบลานเปล่าๆ เห็นใหม่ ความรู้ท่วมหัวแต่มันเป็นความรู้ของโลก มันเป็นการศึกษาระยะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา มันเป็นแนวทาง ศึกษาเป็นแนวทาง ศึกษาว่ามันไม่ใช่สมบัติของเรา จำมาๆ นะ มันไม่ใช่สมบัติของเรา ถ้าลืมแล้วก็เปิดดูพระไตรปิฎกทบทวน นี่เดี๋ยวก็ลืม ลืมเพราะอะไร ลืมเพราะมันไม่เป็นความจริงใจ ลืมเพราะถ้ามันประพฤติปฏิบัตินะ มันเป็นความจริง อริยสังข์ในหัวใจไม่มีวันเลือนรางไปจากใจ เราเป็นคนทำเอง คนว่ายนน้ำเป็นนะ มันลงน้ำเมื่อไหร่มันก็ว่ายน้ำได้

คนศึกษาการว่ายนน้ำมา อวดว่าว่ายนน้ำเป็น ผลักมันลงน้ำมันก็จมน้ำตาย มันว่ายนน้ำไม่ได้ คนว่ายนน้ำเป็นนะ มันจะลงน้ำเมื่อไหร่มันก็ว่ายน้ำของมันไปได้ นี่อริยสังข์ในหัวใจ มันเป็นความจริงอย่างนั้นนะ มันไม่ลืมหรอก มันก็เหมือนเราลงน้ำเมื่อไหร่มันก็ว่ายน้ำได้ เพราะมันเป็นความจริง มันว่ายนน้ำเป็น ไ้เราศึกษาวิชาการว่ายนน้ำ ภูนี้เก่งนะ ภูนี้ทำความเร็วสถิติโลกเชียวมึง ลงน้ำเมื่อไหร่ก็ตายเมื่อนั้นนะ เพราะว่ายนน้ำไม่เป็น

ถ้าพูดถึงรู้จริงเป็นอย่างนี้ รู้จริงเหมือนว่ายนน้ำเป็น มันเป็นโดยตัวมันเอง มันเป็นโดยความเป็นจริงอันนั้น แล้วถ้าความจริงอันนั้นมันจะลืมใหม่ มันจะแนะนำเขาไม่ได้ใช้ใหม่ แต่ไอ้คนที่ว่ายนน้ำไม่เป็นนี่สิ ไม่เป็นเราก็ต้องศึกษา ศึกษาที่ศึกษาระยะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน อยากจะว่ายนน้ำๆ แต่มันยังว่ายไม่เป็น ถ้ามันว่ายนน้ำเป็นมันก็เป็นปฏิเวธ นี่ไง สิ่งที่ว่าปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ถ้ามันเป็นปฏิเวธมันก็เป็นความจริงอันนั้น

ฉะนั้นเราต้องมีสติปัญญาคอยดูแลหัวใจของเรา อย่าให้มันตื่นรนนัก ไม่ตื่นรนนักก็

คือว่าไม่เข้าช่องทางของกิเลส ถ้ากิเลสมันครอบงำหัวใจมันจะตื่นรน มันจะกวัดแกว่งของมัน แล้วมันก็จะตื่นรนอย่างนั้น ถ้าเรามีสติมีปัญญารักษาฝึกหัดขึ้นมา เวลาเป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม มันอยู่ที่อำนาจวาสนานะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เอตทัคคะ ๘๐ องค์นะ ดูพระอานนท์ได้ตั้งสี่ห้าสาขา องค์อื่นได้แต่ละอย่าง พระอานนท์นะได้เยอะเลย ได้เยอะเพราะอะไร เพราะพระอานนท์สร้างอำนาจวาสนามาอย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นจริตเป็นนิสัยของเรา เราจะต้องทำความจริงของเรา แล้วหมั่นเพียรของเรา สิ่งใดถ้ามันกวนหัวใจใจ ใครพูดมาอย่างใดมันจะเข้าหูหรือจะขัดหูก็แล้วแต่ นี่เราต้องแยกแยะ แล้วเราต้องดูใจของเราอย่าให้กระเพื่อม ใจที่มันถูกหูหรือขัดหูนี้อีกเรื่องหนึ่งนะ กิเลสฟูขึ้นมาอีกเรื่องหนึ่งนะ พูดขัดหูนั้นนะ นั่นนะเขาพูดมีคุณค่า เขาคอยชี้หน้าบอกถึงวิธีการบกพร่องของเรา เขาเรียกว่าชี้ขุมทรัพย์ บอกถึงเราๆ ฟังแล้วขัดหู แต่เอามาวิเคราะห์หิวัยสิ มันเป็นเรื่องจริงไหม ถ้ามันเป็นจริงทำไมไม่แก้ไข ถ้าไม่แก้ไขมันก็จะฝักรากไปอย่างนี้

ถ้าถูกหู ถูกหูมันมีคุณค่าอะไร เขายกยอปอปั้น เขาประจบสอพลอ เพื่อให้เราหลงใหลไปกับเขา ความจริงในใจของเราเนี่ย เราปฏิบัติมาเราไม่รู้ว่าเราดีหรือชั่วหรือ เราดีหรือชั่วนี้เรารู้ บัจจัตตัง สันทิฏฐิโกนะ ถ้าคนเขาพูดจริง มันเป็นไปไม่ได้ที่เขาจะพูดจริง เพราะเขาไม่รู้ มีใครรู้ อริยสัจ มีใครรู้ อริยสัจ แล้วมันจะรู้ใจเราได้อย่างไร แล้วไปหว่านไถอะไรกับเขา ไปบ่าบอคอแตกอะไรกับเขา เรารู้ตัวเรา เรารู้ตัวเรา เรารู้เป็นความจริงของเรา

ฉะนั้นถูกหูหรือขัดหูมันต้องมีสติปัญญาแยกแยะ แล้วพยายามแก้ไขเรา แก้ไขเรา ถ้าแก้ไขเราเนี่ย นี่สมบัติของเรา เรื่องของเขา เราเกิดมาท่ามกลางสังคมแบบนี้ เขามาพูดถามบอ่ยเรื่องนิกายๆ นี่ บอกว่ามันเป็นประวัติศาสตร์ กูฟังบวช กูก็ไม่รู้มันมาจากไหนเหมือนกัน กูก็ฟังบวช ใอนิกายๆ มันเป็นประวัติศาสตร์มากูจะไปรู้อะไร แล้วมันโทษอะไร แต่กูจะทำความดี

เราจะทำความดีของเรา เราอยู่ในธรรมวินัยของเรา มีครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องดีงามสั่งสอน เราก็พยายามจะประพฤติปฏิบัติของเรา นี่แล้วแยกแยะ ตั้งสติแยกแยะ ดูแลหัวใจของเรา ปฏิบัติของเราให้เป็นสมบัติของเรา เอวัง

